

CERUZKY

vo svete 2/2015

online časopis pre slovenske deti v zahraniči
ISSN : 2418-4012 <http://ceruzkyvosvete.iseia.eu/>

*Ahoj milá kamarátka,
Ahoj milý kamarát,*

som ceruzka Zuzka a spolu s mojimi kamarátkami ceruzkami som pre teba pripravila ďalšie číslo nášho časopisu. Pomáhali mi deti a pani učiteľky slovenčiny zo slovenských vzdelávacích centier v zahraničí. O tom, ako prežili **Fašiangy – Turíce** a ako sa pripravovali na **Veľkú noc**, nám napísali deti Anglicka, Francúzska, Švajčiarska, Nemecka, Írska, Islandu, ba aj spoza oceánu – z Ameriky, Kanady i Austrálie.

V pravidelnej rubrike **Vlastiveda – Umenie – Prírodoveda** sa dozvieš viacej o praveku a o tom, ako sa vtedy žilo.

Rok 2015 je vyhlásený za rok **Ľudovíta Štúra**, významného slovenského spisovateľa a národného buditeľa. V dnešnom čísle sa dozvieš, kde sa vzala spisovná slovenčina.

Zápisník cestovateľov sa začína zaplňať. Naši svetobežníci Janka a Matko majú za sebou prvú výpravu. Prečítaj si, čo zaujímavé zažili so slovenskými deťmi na Islande. Vieš uhádnuť, kde bude ich nasledujúca zastávka?

Knižka Anežka dobre poradí uplakanej Natálke. Prečo je smutná? Dozvieš sa to v rubrike **Poradňa pre deti**.

Aj tentokrát ťa **Zvuková pohľadnica** zavedie k Slovákom roztrúseným po celom svete. Vypočuj si zaujímavé reportáže redaktorov Radia International z Anglicka, Argentíny, Ameriky, Švédska a aj z krajín strednej a východnej Európy.

Do pravidelnej rubriky **Fotopríbeh** mi slovenské deti z Mníchova poslali príspevok z návštevy divadla Erby, ktoré tam pôsobí. Janko Hraško je ich najnovšia divadelná hra pre deti, ktorá je dvojjazyčná: slovensko-nemecká.

Pri čítaní, riešení úloh a počúvaní rozhovorov Ti prajem veľa zábavy

ceruzka Zuzka

PS: Nezapudni sledovať KVÍZ s časopisom CERUZKY vo svete, v ktorom môžeš vyhrať pekné slovenské knihy. Podrobné informácie nájdeš na webovej stránke časopisu: <http://ceruzkyvosvete.iseia.eu/>

Symbody pre lepšiu orientáciu v časopise:

PREČÍTAJ: príbehy na čítanie,

NAPÍŠ - NAMAĽUJ: vymaľuj,
napíš, hádanky, doplňovačky...

ONLINE: príspevky a úlohy
na internete

OBSAH:

I. KALENDÁR AKCIÍ4

FAŠIANGY –TURÍCE.....5

Birmingham, Anglicko
New York, USA
Dublin, Írsko
Zürich, Švajčiarsko
Reykjavík, Island
Paríž, Francúzsko
Mníchov, Nemecko

MEDZ. DEŇ MATERINSKÉHO JAZYKA, MAREC MESIAC KNIHY.....12

VEĽKÁ NOC.....14

Jar a Veľká noc spievajú si pre radosť
Birmingham, Anglicko
Sydney, Austrália
Mississauga, Kanada
Mníchov, Nemecko

VÝZNAMNÉ DNI.....21

Medzinárodný deň žien
Deň učiteľov
Deň matiek a Deň otcov

ZAÚJÍMAVÉ AKCIE.....25

Kitchiner, Kanada
New York, USA

II. VÚP - TÉMA ČÍSLA.....27

Pravek

III. ĽUDOVÍT ŠTÚR.....32

Komu vd'acíme za spisovnú
slovenčinu
Kde sa vzala spisovná slovenčina

IV. ZÁPISNÍK CESTOVATEĽOV....34

Reykjavík, Island

V. PORADŇA PRE DETI.....41

Snehová kráľovná

V. ZVUKOVÁ POHĽADNICA.....45

New Jersey a New York, USA
Buenos Aires, Argentína
Londýn, Anglicko
Štokholm, Švédsko
Stredná a východná Európa

VI. FOTOPRÍBEH.....50

Divadlo ERBY: Janko Hraško

VII. MEDZINÁRODNÁ KUCHYŇA

Anglický banánový chlieb.....52

VII. ISEIA – PROJEKTY.....53

I. KALENDÁR AKCIÍ 2015

JANUÁR

01. 01. Nový rok
06. 01. Traja králi

FEBRUÁR

Fašiangy – Turíce
21.02. Medz. deň
materinského jazyka

MAREC

Marec mesiac knihy
08. 03. Deň žien
28. 03. Deň učiteľov

APRÍL

01. 04. Deň zábavy
Veľkonočné sviatky

MÁJ

01. 5. Sviatok práce
10. 5. Deň matiek

JÚN

01.06. Deň detí
21.06. Deň otcov

JÚL

05.07. Sviatok sv.
Cyrila a Metoda

AUGUST

29.08. Deň
Slovenského
národného povstania

SEPTEMBER

01.09. Deň ústavy
26.09. Európsky deň
jazykov

OKTÓBER

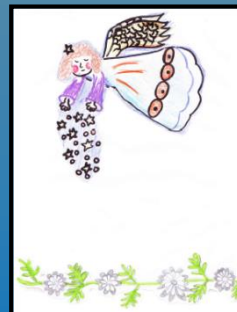
Mesiac úcty k starším
01.10. Deň hudby
4. 10. Ochrana zvierat

NOVEMBER

01. 11. Sviatok
všetkých svätých

DECEMBER

06. 12. Mikuláš
Vianoce
24. 12. Štedrý večer

FAŠIANGY - TURÍCE V BIRMINGHAME

Pripravila: Jana Forgáčová

Fašiangy

Fašiangy sa začínajú deň po Troch kráľoch (7.1.) a trvajú až do polnoci pred Popolcovou, alebo tzv. "škaredou" stredou, ktorá je prvým dňom pôstneho obdobia končiaceho Veľkým piatkom.

Kým nastane pôstne obdobie, ktoré trvá presne 40 dní, ľudia sa zabávajú a organizujú plesy, veselice, zábavy a karnevaly.

Na slovenských dedinách bolo zvykom, že na žiadnej veselici nechýbala muzika – stačilo iba niekoľko huslí a jedna basa. To bolo potom zábavy! Také boli aj naše Fašiangy v Birminghame: pre deti karneval a pre dospelých 1. Medzinárodný ples, ktorý otvoril Veľvyslanec SR v Londýne, pán Miroslav Wlachovský.

Na konci Fašiangov, posledný deň pred začiatkom pôstu, bolo zvykom pochovávať basu.

Fašiangy, Turíce,
Veľká noc ide,
kto nemá kožuška
zima mu bude.
Ja nemám,
ja nemám,
len sa tak trasiem,
dajte mi slaninky,
nech sa vypasiem.

POCHOVÁVANIE BASY V NEW YORKU, USA

Pripravila: Ingrid Sivčová

Aj v našej českej a slovenskej škole v New Yorku sme oslavovali Fašiangy. K príjemnej atmosfére prispeli aj pani učiteľky, ktoré sa venovali deťom pri rôznych aktivitách, ako boli výroba škrabošiek alebo lampiónikov, ktoré si deti večer doma vysvietili sviečkami a položili do okien svojich izbičiek. Herci z bábkového divadla veľmi zaujímavo a pútavo vyrozprávali príbehy a rozprávky.

Hry potvrdzujúce šikovnosť detí boli výborným spestrením Fašiangov.

O záujem zapojiť sa do hier svedčia aj nedeľkové pohľady ďalších súťažiacich.

Každá veselica sa však raz musí skončiť. A tak sme našu premilenú **basu pochovali**, aby si oddýchla, nabrala nových síl a mohla sa rozozvučať na jarnom koncerte 2015.

FAŠIANGY - TURÍCE V DUBLINE, ÍRSKO

Slovenské deti navštevujúce vzdelávacie centrum v Dubline mali počas Fašiangov návštevu zo Slovenska. Spolu s našimi hosťami sme si zatancovali a zaspievali. Na čele nášho tanečného sprievodu sa úlohy lídra zhostil pán Igor Furdík, predseda Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Náš hosť to urobil veľmi dobre a celý sprievod usmerňoval fašiangovým ozembuchom, ktorý sme mu zhotovili. Do tanca sa pridala aj jeho poradkyňa, pani Vilma Prívarová.

FAŠIANGY - TURÍCE V ZÜRICHU, ŠVAJČIARSKO

Pripravila: Eva Palkovičová

FAŠIANGY A KARNEVAL V REYKJAVÍKU, ISLAND

Pripravila: Kristína Domáňová

Trieda č. 205 - miesto plné zážitkov

Je sobota ráno. Vonku sa rozliehajú sivé mračná a kde-tu svieti zopár svetiel. Trieda 205 však vie, že keď ručičky na hodinách dobehnú do cieľa 9.30, otvoria sa dvere a tmavá miestnosť sa zaplní svetlom, detským štebotaním a smiechom. Ale čo to – čo to? Kde sú deti zo slovenskej školy? Toto predsa nie sú ony! Alebo žeby predsa? Ale prečo majú na sebe také zvláštne oblečenie?

Ach! Jaj! Veď ja som úplne zabudla, že dnes je KARNEVAL!

„Veru tak, milá naša trieda, dnes máme karneval!“ povedala pani učiteľka, zatiaľ čo sa deti nedočkavo hrnuli cez dvere.

„A dnes tu bude veľká zábava!“

A veruže aj bola! S deťmi sme sa vytancovali na všetky slovenské pesničky, ktoré poznáme. Predstavili sme si masky, ktoré boli náramne rozkošné. Spoločnosť nám počas karnevalu robilo aj veľa zábavných hier. Nasmiali sme sa tak, že sme sa za bruchá chytali. Najväčší úspech však zožala hra „Poznávačka ovocia“, kedy mali deti zaviazané oči šatkou a ochutnávali rôzne druhy ovocia. Ich úlohou bolo správne po slovensky ovocie pomenovať. Deti boli bystré ako rybičky a všetko správne uhádli, takže za odmenu sa im na rukách pýšili odtlačky víťazných pečiatok. Na záver deti čakalo prekvapenie. Pani učiteľka (alebo to bola nejaká čarovná mačka?) zrazu priniesla veľké vrece. Čo v ňom bolo? Uhádnete? Darčeky pre všetky šikovné deti!

Ach, to bolo radosti a vravy... nie a nie skončiť.

Štrngotanie kľúčov pána školníka nám však oznamovalo koniec nášho karnevalu. Nebojte sa deti, o týždeň sa tu opäť stretneme. „Hurá,“ ozývalo sa chodbou a trieda 205 sa radostne usmiala a húpala, čo sa bude diať budúcu sobotu.

FAŠIANGY A KARNEVAL V PARÍŽI, FRANCÚZSKO

Pripravila: Betka de la Bouvrie

Milé Ceruzky a všetky slovenské deti vo svete, od nášho posledného príspevku ubehlo pár mesiacov a za ten čas sme prežili v našej škôlke v Paríži kopec významných a nezabudnuteľných momentov. Chceme sa s vami podeliť zvlášť s jedným, ktorý sa týkal obdobia Fašiangov.

Dňa 7. februára to u nás rozvoniavalo chutnými šiškami už od skorého popoludnia. Najprv sme medzi nami privítali vzácnu návštevu, do kroja oblečeného Jurka, ktorý k nám zablúdil až z ďalekého Slovenska. Porozprával nám o samotnom období Fašiangov, zvykoch a tradíciách, ktoré sa s nimi spájajú a ktoré sa doteraz na Slovensku udržiavajú.

Po jeho odchode sme sa spoločne s deťmi rozhodli, že aj my by sme si radi urobili malý karnevalový sprievod, no chýbajú nám k tomu zásadné veci, a to karnevalové masky. S pomocou pani učiteľky a jej asistentiek sme sa razom premenili na mačky, myšky, klaunov, princezné.... Keď sme sa už takto vyparádili, boli sme pripravení na mini-karneval, pri ktorom sme si zatancovali a zasútťažili. Po skončení sme samozrejme nezabudli na už spomínané šišky, ktoré napiekla pani Janka. Všetkým nám veľmi chutili, a tak sme sa aj vďaka našej Slovenskej škôlke v Paríži ocitli na malú chvíľočku na ďalekom, no srdcu veľmi blízkom Slovensku.

Na samotný záver spomeniem i ďalšiu aktivitu – Burza kníh 2015 usporiadaná v marci, ktorej výťažok šiel na konto našej školskej asociácie.

Petit Slavik:

www.petitslavik.fr

Tešíme sa na vás opäť nabudúce, kedy vám zase priblížime niečo zo života u nás.

FAŠIANGY - TURÍCE V MNÍCHOVE, NEMECKO

Pripravila: Jarmila Buchová

Oslavy Fašiangov u detí Slovákov žijúcich v Mníchove majú dlhú tradíciu. Karneval každoročne organizuje Slovenská katolícka farnosť. Keďže počet slovenských detí stále narastá, zorganizovali sme po prvýkrát až dve fašiangové veselice. Karneval pre menšie deti bol na misii. Väčšie, školopovinné deti sa spolu s rodičmi zabávali v slovenskej reštaurácii u Ivaškovcov v Echingu pri Mníchove. Mali sme plno zábavy.

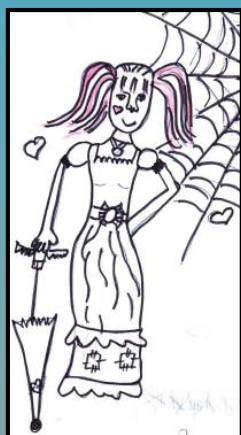
Na vyučovaní slovenčiny sme sa učili o Fašiangoch a slovenských tradíciách. Pripravili sme niekoľko fašiangových hádaniek. Vieš ich vyriešiť?

FAŠIANGOVÉ HÁDANKY

Pripravila: Romanka (8) Mníchov

Na obrázkoch sú moji kamaráti v maskách. Uhádneš, akú masku som mala ja? Spoj obrázok s textom.

JEŽIBABA

PRINCEZNÁ

KOVBOJ

ŠAŠO

MAČKA

ZLODEJKA

KORYTNAČKA

SPEVÁČKA

ČERTÍK

PIRÁTKA

FAŠIANGOVÁ HÁDANKA

Nájdí 15 rozdielov.

Pripravila: Romanka (8) Mníchov

MEZINÁRODNÝ DEŇ MATEKINSKÉHO JAZYKA

Na 30. výročnej konferencii UNESCO v novembri 1999 bol **21. február** vyhlásený za Medzinárodný deň materinského jazyka - International Mother Language Day. Cieľom tohto dňa je pripomenúť si, poznávať a precvičovať materinské jazyky po celom svete.

Práve v tento deň sme odštartovali aj nový projekt ISEIA pre slovenské deti žijúce v zahraničí pod názvom: **KVÍZ s časopisom Ceruzky vo svete**.

Ku každému číslu časopisu uverejníme na webovej stránke <http://ceruzkyvosvete.iseia.eu/> postupne sériu kvízov, ktoré sú zamerané na:

- čítanie s pochopením,
- počúvanie s pochopením,
- precvičovanie gramatiky,
- budovanie slovnej zásoby.

Milé deti, zapojte sa do našej súťaže a pošlite nám do stanoveného termínu správne odpovede a vyplnené dotazníky. Vyžrebovaní výhercovia budú odmenení peknými slovenskými knihami.

MAREC - MESIAC KNIHY

Lara (8), Mníchov

Niekoľko citátov o knihách (J.A. Komenský):

- Pomocou kníh sa mnohí stanú učeními aj mimo školy. Bez kníh sa ale nestane nikto učeními ani v škole.
- Nemilovať knihy znamená nemilovať múdrosť. Nemilovať múdrosť však znamená stávať sa hlupákom.
- Knihy sú ako najlepší priatelia: radi sa s nami rozprávajú o čomkoľvek, úprimne, jasne a bez pretváranky hovoria, poučujú nás, dávajú nám návody, povzbudzujú, utešujú...

Prečítaj slovenskú knihu a zapoj sa do projektu ISEIA
Kráľovná/ Kráľ knižnice

Info: www.iseia.eu

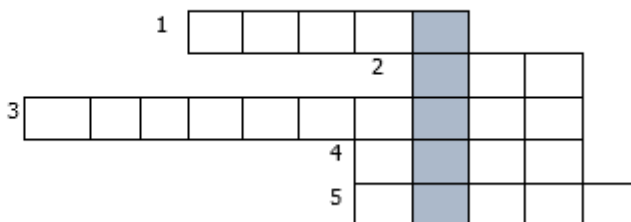
Romanka

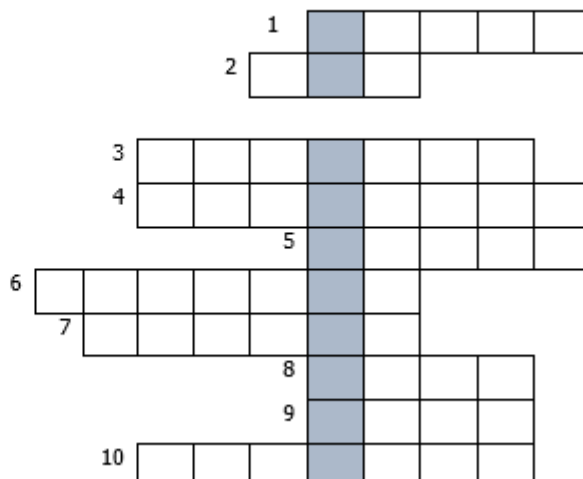
TAJNÍČKA 1. ČASŤ

1. Čo máme v ústach?
2. Po dni prichádza
3. Vyučovací predmet v škole
4. Pozdrav
5. Mesiac v roku

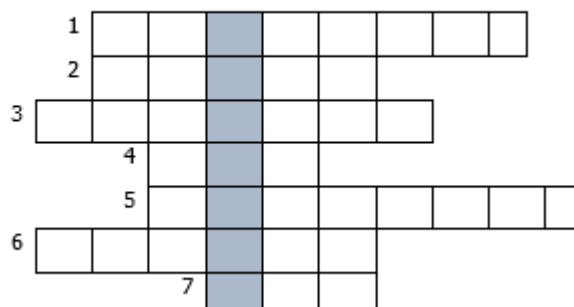
TAJNÍČKA 2. ČASŤ

1. Zviera s pichliačmi
2. Včely nám dávajú
3. Na strihanie potrebujem
4. Keď je zima, dám si na ruky
5. Po lete príde
6. Na klzisko si musím zobrať
7. Na konci rozprávky je |
8. Na písanie potrebujem
9. Popoluška našla v oriešku
10. Malé auto je

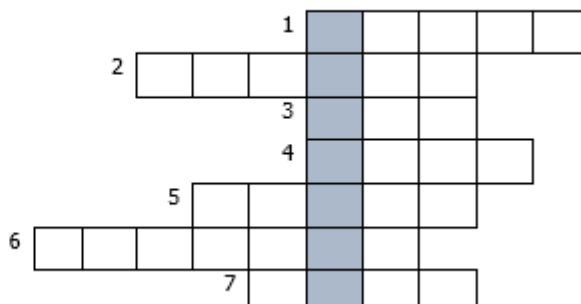
TAJNÍČKA 3. ČASŤ

1. Malá lopta
2. Na stene visí namaľovaný
3. Malá mačka je
4. Na raňajky pijem
5. Sedí sa na nej
6. Tráva je
7. Zamrznutá voda

TAJNÍČKA 4. ČASŤ

1. V zime si na nohy obujem
2. Nebezpečná ryba
3. Pozeráme nimi
4. Kvetý som dal do
5. Uštipla ma malá
6. Sladkosti
7. Malé zelené zviera - skáče

Autori: 1. časti tajničky: Ryan, Ivanka, Saška, Lucka, Marko - žiaci Slovenskej školy v Hillborough, New Jersey, USA

2. - 4. časti tajničky: Richard, Boris, Romanka - Mníchov, Nemecko

JAR A VEĽKÁ NOC - SPIEVAJÚ SI PRE RADOŠŤ

Pripravila: Kristína Domáňová

Ilustrovala: Romanka (8), Mníchov

...cez pootvorené dvere vkĺzla k nám jar a usadila sa vo všetkých našich krajoch. Ako som ju našla? Počula som, ako si od radosti spieva pieseň o sebe samej. Spoznali by ste ju tiež?

Prišla jar

Zdroj: 1

Unavená pani zima zložila sa k spánku, na jej miesto nastúpila jar v sprievode vánku.

Privolala teplé slnko, lastovičky z diaľky, Rozhodila kvety na zem, pod kríčky fialky.

Neprišla však sama. Zavítala k nám aj so svojím kamarátom Slniečkom, ktoré nás štekľí na nose zlatistými lúčmi a veselo si nôti:

Slniečko

Zdroj: 1

Slniečko sa zobudilo, popret'ahovalo kosti, cez mrak hlávku vystrčilo, zasmialo sa od radosti.

Vyleteli včielky vrtké, motýle zas šantia v tráve, lienka ponáhľala sa kdesi, mravce slamku našli práve.

Jarné kvety sa obliekli do svojich nových pestrofarebných šiat, tleskajú si spolu do rytmu a pospevujú svoje obľúbené pesničky.

Jarné kvety

Zdroj: 1

Ja som pán, veľký pán, červený som tulipán. Moja hlávka kalich veľký, zdobí v meste všetky parky. Ja som vám veľký pán, červený som tulipán.

A my sme púpavy, kvitneme hneď od jari. Na hlavičkách žlté vlasy, lúčina je plná krásy. A my sme púpavy, kvitneme hneď od jari.

Snežienka

Zdroj: 1

Snežienka vykukla, holý je krík, sneh ešte okolo a nikde nik.
Striasla sa: „Zima je, spáli ma mráz, priskoro vstala som, ešte je čas.

Z trávy čosi počuť! Čo to asi môže byť? Sú to malé kuriatka, práve vyliahnuté! Potichučky si pospevujú, ako prišli na svet.

Ťuki, ťuki

Zdroj: 1

Ťuki, ťuki, ťukalo,
vo vajíčku volalo:
„Ťuki, ťuki pre hlavičku,
nemám miesto vo vajíčku,
ťuki, ťuki, ťuk.“

Ťuki, ťuki, ťukalo,
von sa dostať žiadalo,
ťuki, ťuki od radosti,
že si vystrie údy, kosti,
ťuki, ťuki, ťuk.

Kamaráti zajačikovia
tešia sa na Veľkú noc,
vymalúvajú vajíčka,
pre potechu, pre radosť.

O zajačikoch

Zdroj: 1

Poznáte zajka, čo vždy krčí nos?
Farbieva vajká deťom pre radosť.
A u nich doma všetci spolu
chodia na maliarsku školu.
A zajačí šlabikár
učia sa každú jar.

Zajkovie mama mieša farbičky,
zajkovie ocko plní mištičky.
A malá sestra varí slíže,
malý braček štetec líže,
veľká sestra, ktorá prišla,
všetkým vzorky vymýšľa.

Tak farbí vajcia celá rodina,
keď kvitnú kvety a jar začína.
A všetky štetce, všetky labky
maľujú, veď čas je krátky,
Aby bolo vajec dosť,
všetkým deťom pre radosť.

Zdroj: 1. Lysáková, M. a kol.: Piesne, hry a riekanky, deti predškolského veku. SPN Bratislava, (067-006-89 PHA).

Celé texty pesničiek a noty k nim nájdeš na webovej stránke časopisu

Pripravila: Jana Forgáčová

Šibi-ryby , mastné

kázal otec i mamička,

Abys dala tri ...

jedno biele,

druhé čierne,

a to tretie zafarbené.

Šibi -...

dávaj vajcia,

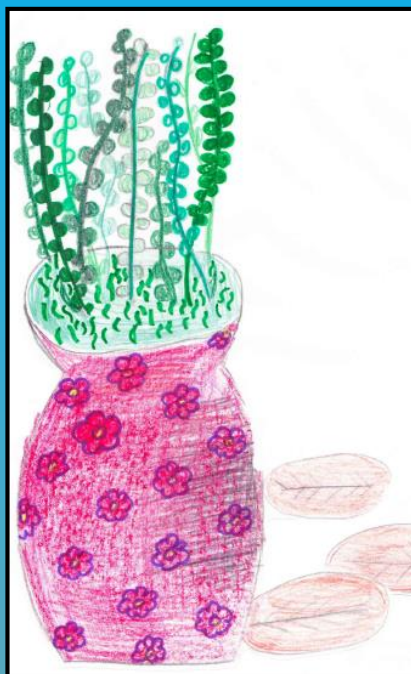
vykrúcaj ...

Ak mi nedáš dve vajíčka,

daj mi aspoň makovníčka.

Ešte k tomu groš, aby bolo dosť!

(ybyr ,akčíjav ,ybyr)

Šibi-....

šibičky,

ja som chlapec maličký,

šibem zhora, šibem zdola,

aby si ty pekná bola.

Prichystaj sa dievčina,

oblievačka začína.

Namaľuj si kraslíc kopu,

na dvere už chl ... klopu.

Šibem, šibem, šibi -,

môj

nemá chyby.

Ešte vody troš

daj vajíčko z

(akčíšok ,kičábrok ,ybyr)

VELKÁ NOC V BIRMINGHAME, ANGLICKO

Veľkonočný pondelok prichádza po Veľkonočnej nedeli. Dievčatá zdobia vajíčka, ktoré dávajú chlapcom za oblievačku a šibačku. Je to stará tradícia a ľudia veria, že dievčatá, ktoré budú vyoblievané a vyšibané, budú po celý rok krásne a zdravé.

Včeličky si vyrobili košíčky, do ktorých neskôr dostali čokoládových zajačikov. Z vyfúknutých vajíčok spravili sliepočky a samozrejme že nechýbala ani tradičná šibačka.

Jana Forgáčová

Včielky si okrem slovenských tradícií spestrili slnečné sobotňajšie popoludnie aj podľa anglických tradícií - hľadali vajíčka v parku, ktoré museli vložiť do košíčka a potom dostali sladkú odmenu.

Spojili sme anglickú tradíciu hľadania vajíčok a slovenskú tradíciu pletenia korbáčov.

Chlapci sa učili pliesť korbáče a dievčatá im na ne priviazali farebné stuhy. Dokonca aj anglickí ockovia sa snažili naučiť, ako správne upliesť veľkonočný korbáč.

Včielky si ozdobili medovníkového zajačika, kuriatko a veľkonočné vajíčko, aby obdarovali svojich šibačov.

Na pravú slovenskú šibačku sme sa u nás v Birminghame všetci veľmi dobre prichystali.

Karin Košťalová

OSLAVA VEĽKEJ NOCI V ČESKEJ A SLOVENSKEJ ŠKOLE V SYDNEY, AUSTRÁLIA

Pripravila: Silvia Čapkovič

V sobotu 28.3.2015 žiaci v Českej a slovenskej škole v Sydney oslavovali Veľkú noc. Bol to pre školu výnimočný deň i preto, že nás navštívil veľvyslanec Českej republiky v Canberre Martin Pohl a delegácia Stálej komisie Senátu Parlamentu ČR pre krajanov žijúcich v zahraničí.

Školský dvor sa premenil na výtvarnú dielňu, kde deti pod vedením našich vynikajúcich učiteliek pracovali ako usilovné včeličky. Maľovali a zdobili vajíčka rôznymi technikami a vytvárali veľkonočné dekorácie – barančekov z vaty a farebné kuriatka.

Deti mali možnosť vidieť, ako sa pletie veľkonočný korbáč z ôsmich vrbových prútov a ozdobuje pestrofarebnými stužkami. Niektorí si korbáč aj uplietli a vyzdobili. Počas výtvarných aktivít hrala slovenské a české ľudové pesničky a príjemnú slávnostnú atmosféru vytvárala **folklórna skupina Kukabura**. Ako na každej dobrej oslave nechýbali sladké dobroty – veľkonočný baránok a koláče.

Na záver nám folkloristi predviedli, ako sa kedysi na dedinách šibalo a oblievalo. Na dievčatá vyliali džbán vody a symbolicky ich vyšibali, aby boli zdravé a krásne celý rok. Chlapci dostali ručne maľované vajíčka a všetky deti boli odmenené za šikovnosť a kreativitu sladkým perníkovým vajíčkom. Bol to deň plný zážitkov a prekvapení a rodičia s deťmi odchádzali na prázdniny veselí.

POZDRAV OD DETÍ ZO SLOVENSKEJ ŠKOLY V MISSISSAUGE, KANADA

VEĽKÁ NOC V MNÍCHOVE, NEMECKO

Pripravila: Jarmila Buchová

Prečítaj a vyznač správne riešenie:

vajížko
vajíčko
vajísko

šibák
žibák
čibák

rybižky
rybičky
rybišky

korbáž
korbáš
korbáč

kočíkšek
kožíček
košíček

mašližka
mašlička
mažlička

JARNÁ OSEMSMEROVKA - nájdí a vyškrtaj v texte nasledujúce slová:

ŠIBAČKA – KORBÁČ - KRASLICE – RÁŠŤ - OBLIEVAČKA – LES - VAJÍČKA - VODA
 – VOŇAVKA - KVET - NARCIS – TULIPÁN - FIALKA - RUŽA – TRÁVA - SLNIEČKO -
 SLNKO – PUČAŤ - MLÁDATKA - KOSA - KURIATKA – MAČKA BARANČEK – VČELA
 - ŽUBRIENKA - ŽABA

P	T	O	A	K	V	A	Ň	O	V	Ž	R
K	U	R	I	A	T	K	A	O	A	A	Á
E	L	H	Š	Ľ	A	D	D	K	J	B	S
Č	I	N	I	S	I	A	A	R	Í	A	Ť
N	P	O	B	L	I	E	V	A	Č	K	A
A	Á	S	A	N	V	Ť	Á	S	K	T	Č
R	N	I	Č	I	Č	A	R	L	A	A	Á
A	C	C	K	E	E	Č	T	I	L	Ď	B
B	E	R	A	Č	L	U	E	C	E	Á	R
F	I	A	L	K	A	P	V	E	S	L	O
S	L	N	K	O	S	A	K	Č	A	M	K
R	U	Ž	A	K	N	E	I	R	B	U	Ž

Po vyškrtnutí všetkých slov zorad' zvyšné písmená podľa riadkov a dokonči vetu:
Z vlny sme urobili krásne veľkonočné

8. MAREC V mnohých krajinách ešte ani dnes nemajú dievčatá a ženy rovnaké postavenie a práva ako muži. Na hodinách slovenčiny sme sa rozprávali o tom, čo je u nás bežné, ale pre mnohé dievčatá a ženy bohužiaľ nie. Deti o tejto problematike vedeli naozaj veľa – tu sú niektoré z ich postrehov:

- dievčatá nemôžu chodiť do školy,
- ženy nemôžu šoférovať, ani jazdiť na bicykli,
- nemôžu sa rozhodnúť, že budú pracovať a samy rozhodovať, čo si kúpia,
- nemôžu ísť samy na ulicu a musia si zakrývať tvár,
- nemôžu voliť,
- podobne je to aj s láskou. Manželov si nevyberajú samy podľa svojho srdca, ale manželia si vyberajú ich. A ony k tomu nemôžu vôbec nič povedať....

Medzinárodný deň žien je sviatkom žien a boja za ich rovnoprávnosť.

Romanka (8),
Mníchov

Romanka (8), Mníchov

Na zelenej lúke som natrhala farebné kvietky pre mamičku. Doma som ich dala do vázy. Priletel k nim motýlik. Lietal okolo a obzeral si krásne kvety. Motýlik je ale smutný, pretože je iba biely a nežiari farbami. Vyfarbi mu pekné krídla, aby sa aj on usmieval.

NAŠA VĎAKA

Samička chobotnice si pohľadá miesto vo vodnej jaskyni, kde znesie vajíčka. Také ako žaba, ale väčšie. Chápadlami víri okolo seba, aby sa k vajíčkam dostala čistá voda s kyslíkom. Stará sa tak usilovne o svoje deti, že na seba nemyslí a ani nič neje. Zostáva celý čas pri vajíčkach. Niekedy je to 6 mesiacov, u niektorých druhov až 4,5 roka.

Romanka (8), Mníchov

Celý čas je pri nich bez jedla. Keď sa vyľiahnu malé chobotnice, ich matka zomrie od hladu. Preto sa malé chobotničky musia naučiť všetko samy – chodiť, plávať, myslieť, meniť farbu, loviť...

Ak by sa však stalo, že by ich matka nezomrela, alebo že by ich vychovával otec, alebo nejaká iná staršia chobotnica, tak by sa nemuseli učiť všetko odznova – a táto nová generácia by bola múdrejšia.

Keby to príroda tak urobila, že by sa deti chobotnice od maminy všetko naučili, tak by sa ich vedomosti vyvinuli možno viacej, ako u nás ľudí. Žili by možno na mieste nás ľudí. Boli by najmúdrejšie a inteligentnejšie ako my. Možno by im patrila zem.

Len vďaka tomu, že nám **maminy, otcovia a pani učiteľky a učelia** všetko ukazujú, učia nás a vychovávajú, sme my ľudia od generácie po generáciu stále múdrejší. Máme elektrinu, autá, lietadlá, počítač a iné moderné veci. Bez rodičov a učiteľov by sme boli stále ako praľudia – dokonca ani to nie. Boli by sme stále zvieratá.

Je preto veľmi dobré, že mamičky, oteckovia, pani učiteľky a učelia majú svoj deň, kedy im za to všetko poďakujeme.

Richi (12), Boris (10), Mníchov

Ak sa má človek stať človekom, musí sa vzdelávať.

(J.A. Komenský)

Nezabudnime teda na:

- Deň učiteľov
- Deň matiek
- Deň otcov

Deti, napíšte mi, čo ste si pre nich pripravili a ako ste tieto dni oslávili doma a v slovenskej škole.

Emilka (7), Mníchov

DEŇ UČITEĽOV

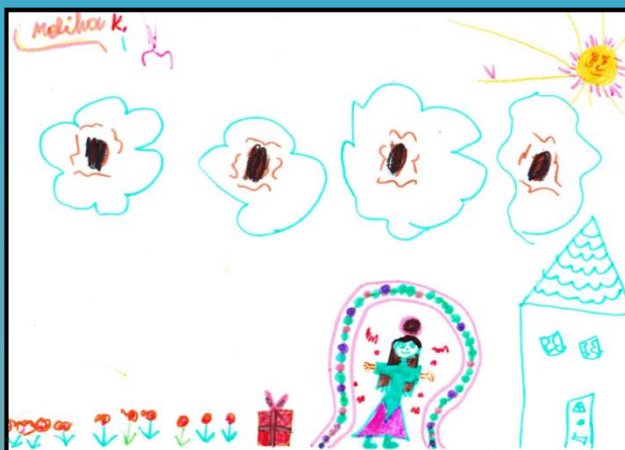
28.3. Deň učiteľov sa oslavuje v deň narodenia Jána Amosa Komenského - učiteľa národov. Celý svoj život sa venoval tomu, aby deti s radosťou chodili do školy. Hľadal spôsoby, aby učitelia „menej učili a žiaci viac pochopili“. Poďakovanie patrí všetkým učiteľom za ich trpezlivosť a milý prístup k deťom. Obrázky pre pani učiteľky/pánov učiteľov:

Lara (7), Mníchov

Lara (8), Mníchov

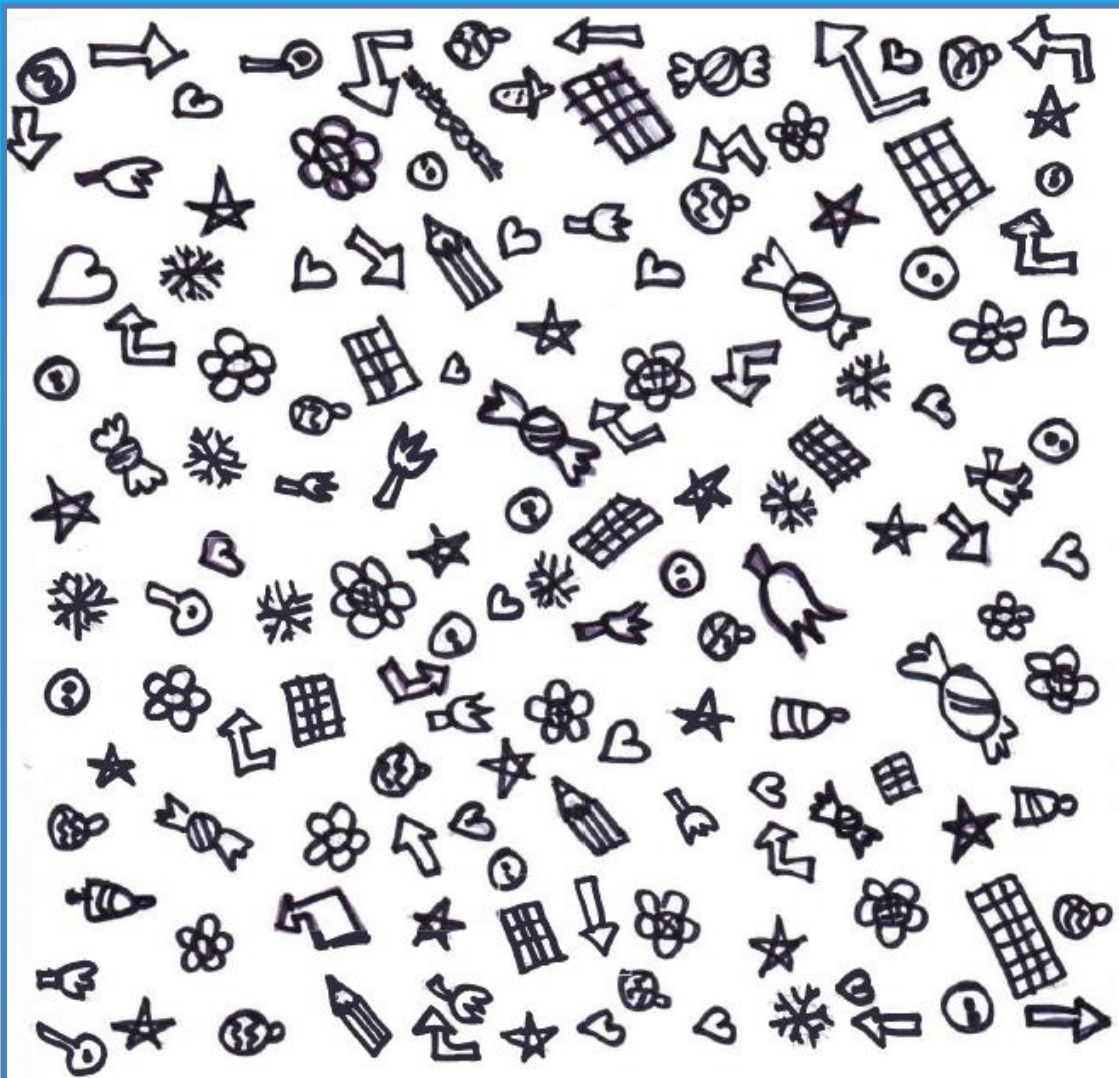
Meliha (7), Mníchov

DEŇ MATIEK, DEŇ OTCOV

Deň matiek a Deň otcov sú dni, kedy špeciálne iba pre našich rodičov pripravíme rôzne darčeky, aby sme im aj takto povedali, ako ich máme veľmi radi. Takto im poďakujeme za všetko, čo pre nás urobili a stále robia. **Zapoj sa do súťaže** a poteš otca, mamičku: vymysli pre nich básničku, ďakovný lístok vyčarí, spokojný úsmev na tvári. Alebo napíš článok, list, úvahu, čo všetko dali ti z lásky do daru.

Romanka (8), Mníchov

VYMAĽUJ všetky:

Spočítaj, koľko ich je?

srdiečka ČERVENOU.....

čokolády HNEDOU

tulipány ZELENOU

slniečnice ŽLTOU

cukríky MODROU

ZAÚJÍMAVÉ AKCIE - KITCHENER, KANADA

Pripravila: Blanka Michale

Koncom januára 2015 sa naša slovenská trieda v Slovak Language School v Kitchener v Kanade premenila na **LEGO SVET pre chlapcov a SVET MÓDY pre dievčatá**.

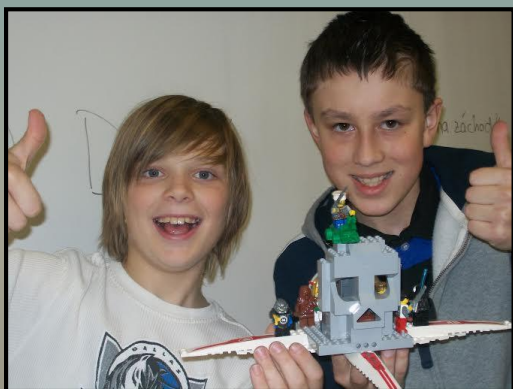
Chlapci si skladali z Lega rôzne objekty a popritom si opakovali názvy vecí, tvarov a farieb. Dievčatá sa naučili názvy oblečenia a doplnkov a deň módy uzavreli malou módnou prehliadkou. Je veľmi dôležité, aby bola škola hrou a myslím si, že tento deň sa vydaril. Deti si mysleli, že sa hrajú, no popritom sa toho naučili naozaj veľa.

Slovenské a české deti v Kitcheneri natočili video – **Pharrell Williams - Happy kids from Kitchener, Canada**.

Tu je link:

<https://www.youtube.com/watch?v=G8FSWzZfgJo>

Aj žiaci Slovenskej školy pri Bohemian Citizen's Benevolent Society sa zapojili do súťaže „Prečo mám rád Slovenčinu, prečo mám rád Slovensko“. Žiačka, tretiačka, Sara Vala z triedy p. učiteľky Sivčovej Kuzma sa svojou slohovou prácou vyznala z lásky k rodnej hrude jej rodičov a starých rodičov, k slovenskej obci Selenča, ktorá je v Srbsku. Nadväzujúci projekt slovenských učiteliek "T-shirt Slovensko/ My home town" bol ocenený obrovským potleskom a uznaním na Jarnom koncerte 2015.

Sara napísala:

„Neviem sa dočkať, kedy sa naozaj dostanem na Slovensko, keď na vlastné oči uvidím, čo mi starí rodičia a moja mamka tak krásne opisujú, keď budem môcť použiť slovenčinu a trebárs povedať

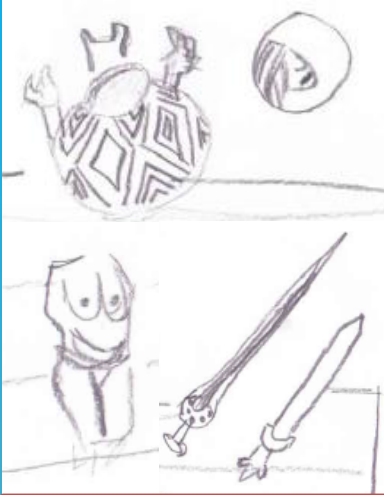
mojim novým slovenským kamarátom: „Ahojte, volám sa Sara a moje najobľúbenejšie miesto na celuckom svete je Slovensko, rodná krajina mojich predkov. Tu sa mi páči a aj tu sa cítim byť doma!“

Súťaž Prečo mám rád Slovenčinu, prečo mám rád Slovensko každoročne organizuje Ministerstvo

škola, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Štátny pedagogický ústav, SPN – Mladé letá, Matica slovenská, Vydavateľstvo Matice slovenskej, Spolok slovenských spisovateľov, Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV a Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

Romanka (8),
Mníchov

Táto rubrika je zameraná na témy z predmetov vlastiveda, prírodoveda, dejepis a zemepis, ktoré sa vyučujú na Slovensku. Dnes sa dozvieš niečo z pradávnej histórie. Informácie o tom, ako to vtedy na území dnešného Slovenska vyzeralo, nemáme ani z fotografií, ani z filmov, ale z archeologických vykopávok, ktoré sú uložené v múzeu. Sú tam:

- nádoby a nástroje,
- fotografie kresieb z jaskýň,
- fotografie pohrebísk,
- zbrane na lov a boj,
- sochy a pod.

Pre praľudí bol na prežitie veľmi dôležitý oheň – o ňom sa dozvieš viacej v ďalšom čísle časopisu.

O tom, prečo je náš Števkó ako z praveku

Napísala: Jarmila Buchová, Mníchov

Ilustrovali: slovenské deti z Mníchova

Cez prázdniny som vždy pár týždňov u babky a dedka na Slovensku. Teším sa tam. Vždy je tam teplo a skoro nikdy neprší. Starí rodičia majú dom s veľkou záhradou a bazénom. Keď neprší, môžeme sa cez deň aj trikrát okúpať.

Som rád u babky Žofky a dedka Jožka. Dedko bol kedysi učiteľom, preto vie všetko. Mám rád jeho príbehy, ktoré nám vždy rozpráva. Sú to príbehy zo starých čias o tom, ako ľudia voľakedy žili. Vždy sa tam tešíme, pretože nás čaká úžasné rozprávanie.

Dnes je nedeľa a vonku prší.....
Škoda, asi sa dnes nebudeme trikrát kúpať.
Ale možno nám babka dovolí vojsť do vody aspoň raz
a na chvíľku – len kým naráta do dvadsať. Utekám dole schodmi
na raňajky. Števkó s Aničkou už sedia za stolom. Števkó už zas niečo
rozpráva a ako vždy s plnými ústami. Rozhadzuje pritom rukami hore a dole,
doprava a doľava.

„S plnými ústami sa nerozpráva,“ napomína ho babka Žofka, „a jedz, prosím ťa, ten jogurt lyžičkou. Prečo vyberáš čokoládové guľičky rukou? Tomu teda nerozumiem. Jedz, prosím ťa, ako normálny chlapec a nie ako prasiatko.“

„Aj mamička sa na neho stále rozčul’uje. Že zabudol pekne jesť. Keď bol malé bábätko, tak sa naučil pekne jesť. A teraz, keď je veľký, sa to zase v družine odnaučil,“ žaluje na Števkova Anička.

„Prosím ťa, neutieraj si ruky do nohavíc a nahní sa trošku dopredu nad tanier, aby ti ten med nestekal na tričko,“ napomína ho babka ďalej.

Števkovo počúvne, nahní sa, ale ďalej rozpráva. A pri tom - ako vždy - zhodil pohár.

Mlieko sa rýchlo rozlialo po stole a už aj kvapká na Števkove nohavice, na stoličku a ďalej na zem. Babka ho karhá: „Števko, Števko, čo to zase robíš? Veď ty sa správaš, ako keby si bol z praveku.“

„Z praveku? A to je čo?,“ spýtala sa zvedavá Anička.

„To je, keď sme boli ešte opice, že dedko?“ odpovedá Števkovo, „ja to viem, lebo som to videl vo filme.“

„Nie, nie opice, ale pračlovek – predchodca človeka,“ usmial sa dedko Jožko.

„A aké zvieratá žili v praveku? Boli tam aj dinosaury?“ zapojil som sa teraz do rozhovoru aj ja.

„Nie, dinosaury už v tom čase neboli, lebo vyhynuli. Ale boli tam napríklad mamuty,“ rozprával ďalej dedko.

Lara (8), Mníchov

„Áno, presne to som raz videl v televízii, ako na zem spadol najprv jeden veľmi veľký meteorit a potom tisíc menších kameňov. Všetko zhorelo a dinosaury nemali potom čo jesť. A zmenilo sa aj počasie, nastala veľká zima. Všetky veľké zvieratá zomreli, prežil len náš predchodca v diere – čo vyzeral skoro ako veverička,“ povedal som.

„A čo to je ten pravek, dedko? A prečo je náš Števkó ako z praveku?“ vyzvedala ďalej Anička.

„Pražudia v tom čase žili v jaskyniach a postupne sa naučili vyrábať rôzne nástroje, ktoré im pomohli prežiť. Ale nemali žiadne príbory, jedli iba rukami a pri jedle nimi rozhadzovali hore, dole – presne tak ako Števkó,“ usmial sa dedko na Števkú.

Nástroje, ktoré vyrábali, im pomohli prežiť.

Potrebovali ich na ochranu rodiny a na lovenie zveri. Podľa toho, z čoho boli nástroje vyrobené, sa pravek rozčleňuje na tri doby:

- dobu kamennú,
- dobu bronzovú
- dobu železnú.

Emilka (7), Mníchov

V dobe kamennej mali pražudia nástroje z kameňa, dreva a kostí.

Začali si stavať domy, pestovať rôzne rastliny a udomácnili si kravy, ovce a kozy. Z hliny vyrábali pekné hlinené nádoby.

Romanka (8), Mníchov

Boris (10), Mníchov

Neskôr objavili, že z kameňa možno získať rôzne kovy, ktoré sú tvrdšie ako kosti a dajú sa lepšie formovať ako kameň. Začali používať a vyrábať zbrane, nástroje, nádoby a ozdoby z bronzu, medi a zlata. Táto doba sa preto nazýva doba bronzová.

Nakoniec, v dobe železnej, začali vyrábať zbrane a nástroje zo železa, budovali veľké hradiská, na ochranu pred nepriateľom.

„A ako vyzerali, to vieme podľa fotiek a zo starých filmov, že dedko?“ zašvitorila Anička.

„Nie, nie,“ zasmial sa dedko, „vtedy ešte neboli žiadne fotoaparáty a ani kamery, to, že to

Emilka (7), Mníchov

takto bolo, vieme z malieb a vykopávok. Ale aj tak si musíme veľa domyslieť. Najstaršie stopy o tom, že ľudia žili na našom území, sú viac ako 100 000 rokov staré. Prvým známym národom na našom území boli **Kelti** – boli to veľmi zruční remeselníci, mali už peniaze a vedeli aj písať.“

„A boli bohatí?“ spýtala sa zase Anička.

„Bohatý bol vtedy ten, kto mal oheň. Lebo pre praľudí mal oheň veľký význam. Poskytoval nie len teplo v zimnom období, ale aj ochranu pred divými zvieratami, lebo zvieratá sa ešte aj dnes boja ohňa. Pri ohnisku musel vždy niekto byť a strážiť ho, aby nevyhasol.“

„A tak, ako my pri táboráku, aj naši predkovia si pri ohni rozprávali príbehy a zážitky z celého dňa a plánovali ako nabudúce spoločne ulovia mamuta. Čo si myslíte, ako sa dorozumievali?“ chcel vedieť dedko.

„Ja som videl v jednej knižke obrázky, ktoré maľovali praľudia palicou na steny jaskýň. Máme o tom v škole knihu,“ povedal som.

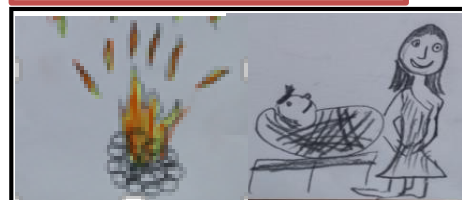
„to neboli palice, ale uhlí,“ opravil ma Stevko. „nie, ani uhlí – ale uhlie, uhličky,“ pousmiala sa babka.

Lea (6), Mníchov

David (10), Mníchov

Romanka (8), Mníchov

Boris (10), Mníchov

Lara (7), Mníchov

„A chlapci tiež maľujú po stenách v izbe. Najprv maľoval Miško na stenu a potom zase Števkó - namaľovali takú smutnú tvár na stenu hneď vedľa vypínača,“ pridala sa do diskusie Anička, „a tatík na nich raz aj nakričal, že čo to tam čarbú, ako keby sme nemali na papier.“

Chiara (7), Mníchov

To už som sa zamračil na Aničku, zase musí zase žalovať – žalobaba.

„Tí praľudia boli chudobní a nemali peniažky na papier, že?“ vypytovala sa ďalej Anička.

„Vtedy papier ešte ani nepoznali. Papier vynašli až oveľa neskoršie.“

„A praľudia hrali aj divadlo,“ zapojil sa Števkó a hneď nám aj predviedol, ako to vyzeralo v praveku.

Rebeca (6), Mníchov

Emilka (7), Mníchov

Poskakoval zo strany na stranu, občas sa prikrčil a naznačil útok, potom sa zase schoval pod stôl. Celý čas pri tom vydával zvuky ako opica, teda ako ozajstný pračlovek.

„Babka, ty máš pravdu. Náš Števkó nielen stoluje ako pračlovek, ale on je asi naozaj z praveku,“ povedal dedko a všetci sme sa zasmiali.

Zasmial sa aj náš pračlovek Števkó, schovaný pod stolom.

PRAVEK **(pred 100 000 rokmi):**

Doba kamenná

Doba bronzová

Doba železná

KOMU VĎAČÍME ZA SPISOVNÚ SLOVENČINU?

Pripravili: deti zo Slovenskej školy v Hillsborough, New Jersey, USA a pani učiteľka Zuzana Maziarz

Slovenčinu mám rada aj preto, lebo ňou rozpráva celá moja rodina: otec, mama, babky, dedko, tety, ujovia, sesternice aj bratranci. Veľmi rada si spomínam na pesničky, básničky a rozprávky, ktoré mi rozprávala moja babka. Teším sa, že aj v ďalekej cudzine si môžem zaspievať slovenské piesne v mojom detskom folklórnom súbore, ktorý navštevujem.

V Slovenskej škole sme sa naučili, komu vďačíme za spisovnú slovenčinu. Ľudovít Štúr chcel, aby Slováci mali svoj spisovný jazyk.

Ešte keď bolo Rakúsko – Uhorsko, upravil slovenčinu do formy, akú poznáme dnes. V novom jazyku, ktorý sa nazýval štúrovčina, vydával svoje Slovenské národné noviny. Písal v nich články na podporu Slovákov, zapojil sa aj do národného povstania. Žil aj zomrel v Modre. Je pochovaný na modranskom cintoríne.

Môj otec pochádza z Modry a často mi rozpráva o Štúrovej lavičke, ktorá sa nachádza za mestom, v lese. Je to miesto, kde Štúr rád sedával, rozmýšľal a písal. Dnes je to miesto, ktoré ľudia radi navštevujú, aby si tam urobili piknik.

Tato mi sľúbil, že ma tam zoberie. Pozrieme si aj Štúrov pamätník na námestí. Už teraz sa teším ako tam pôjdeme a započúvame sa do ľubozvučnej slovenčiny.

Autorka slohovej práce:
Alexandra Partila (8 rokov)
Autor portrétu Ľ. Štúra:
Ryan Sorocina (12 rokov)
Slovenská škola v Hillsborough,
New Jersey, USA

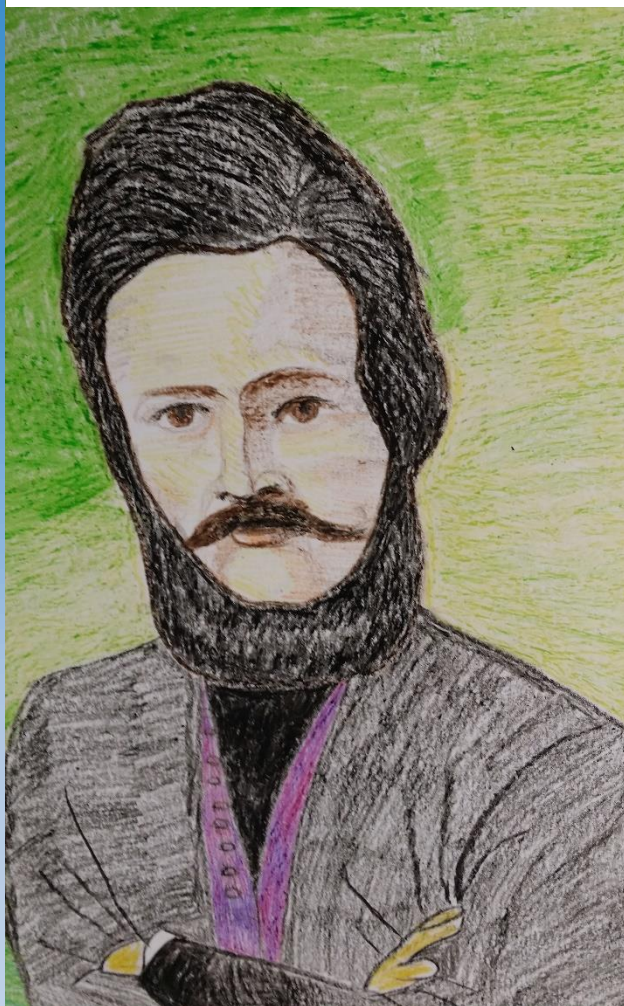

KDE SA VZALA SPISOVNÁ SLOVENČINA?

Pripravila: Anna Pomichalová, Londýn

Ako ste si už iste prečítali, bábkiky Janka a Maťko sa vrátili z veľkého výletu na Islande a teraz cestujú v balíku aj po iných krajinách. Navštevujú slovenské deti a všade sa s nimi rozprávajú po slovensky. A tie deti prišli z rôznych kútov Slovenska, napr. zo Spiša, z Oravy, zo Záhoria alebo z Bratislavy, a každý z nich má svoje vlastné nárečie či jazyk, ktorým sa doma rozprávajú. Ľudia zo Záhoria zvyčajne doma rozprávajú záhoráckym nárečím; z Bratislavy alebo Trnavy rozprávajú dosť tvrdo; a východniari, povedzme z Prešova, hovoria po východniarsky. Vedeli ste napríklad, že nárečové slová erteple, grule, bandurky, krumple a švábka znamenajú to isté? Áno, sú to zemiaky!

Zachovať si svoje nárečie a naučiť sa v ňom spievať krásne ľudové piesne je pekné a dôležité. No keby každý rozprával svojím vlastným nárečím, mohlo by sa stať, že školák z Prešova by poriadne nerozumel kamarátovi z Nitry. Ako je to teda možné, že sa v škole učíme slovenčinu, ktorej rozumieme všetci?

Voľakedy to veru taká samozrejmosť nebola. Dokonca ste si nemohli po slovensky ani prečítať knihu, lebo neexistoval jazyk, v ktorom by sa napísala. Napravil to až Ľudovít Štúr, ktorý vytvoril spisovnú slovenčinu. Určite ste zvedaví, čo to znamená vytvoriť spisovný jazyk. To znamená, že ak sa chceme dobre a presne dorozumieť, každý Slovak sa naučí spisovný jazyk. Je to taká slovenčina, ktorou sa rozpráva v rozhlase a televízii, a v ktorej sa píše časopisy a knihy. Slovenčinu sa učíme v škole a musíme sa ju veru dobre naučiť, lebo ju budeme používať celý život! Spisovný jazyk nám hovorí, kde máme slovo vysloviť mäkko, kde máme dať prízvuk a kde sa píše mäkké i a tvrdé y. Vytvoriť spisovnú slovenčinu bola ťažká úloha a o Ľudovítovi Štúrovi, ktorý sa na to podujal, si viac povieme v budúcom čísle Ceruziek.

Tento rok totiž uplynulo 200 rokov od jeho narodenia, a tak na Slovensku je celý rok 2015 Rokom Ľudovíta Štúra.

Autor portréту Ľ. Štúra:

Ryan Sorocina (12 rokov), Slovenská škola v Hillsborough, New Jersey, USA

Na Islande

Pripravila: Kristína Domáňová

„Ahoj deti! Ste pripravené? Pýtate sa na čo? No predsa na naše rozprávanie o jednej zaujímavej krajine! Keby ste vedeli, koľko sme my toho zažili! Jáááááj, knihu by sme mohli napísať, však Maťko?“ začína rozprávanie nadšená Janka.

„Ja prvý, Janka, môžem rozprávať ja?“ dožaduje sa Maťko.

Janka navrhuje riešenie: „Samozrejme, Maťko! Ale nielen ty - aj ja, dobre? Budeme sa striedať!“

„Dobre. Platí!“ pritaká spokojne Maťko a vykresľuje začiatok cesty:

„Všetko sa to začalo už v lietadle. Pani učiteľka Kristínka si nás zobrala do príručnej batožiny, aby nám mohla rozprávať, kde sa práve nachádzame a aby nám nebolo smutno. Let bol vééééémi dlhý, ale krátili sme si ho pozorovaním z okna – viete aký veľký je Atlantický oceán?

TAAAAAAAKÝÝÝÝÝÝÝTOOOOOOOOO!

Ešte som nič väčšie nevidel. A viete čo? Ani také počasie, aké tu bolo! Keby nás pani učiteľka nedržala pri vystupovaní z lietadla, asi by nás ten vietor odviaľ do Ameriky!“

„A keby len vietor,“ pokračuje Janka. Viete ako veľmi tam prší? Ach, víchrice ajajáj! Pani učiteľka nás však rýchlo skryla a už bolo dobre! Počas ďalšieho dňa nás zobrala do školy, kde učí slovenské deti, ktoré tu žijú.“

„Janka, ale veď my sme deťom úplne zabudli povedať, kde to sme!“ dopĺňa s úsmevom na perách Maťko.

„My sme ale motovidlá. Povieme im to alebo im dáme hádanku?“ vyzvedá Janka.

„Hádanku! Áno, áno, hádanku!“ vyskakuje Maťko plný nadšenia.

„Dobre, tak počúvajte deti a zapnite všetky mozgové závitky: Je to malý ostrov, ktorý sa nazýva aj krajinou ohňa a ľadu. Je tam mnoho gejzírov a hlavne mesto sa začína na R. Viete?“

"Jasné, že vedia. Veď je to jasne ako facka, že je to Island!"

"Keby ste vedeli, aký krásny projekt nám deti urobili - porozprávali nám rôzne zaujímavé veci, že sme mali uši ako slony. Presvedčte sa sami :-)"

„Po tom, čo sme si s deťmi zaspievali slovenské pesničky a pohrali sa, pobrali sme sa na návštevu k Meliske. Zažili sme s ňou veľa zábavy - každé ráno nás zobrala so sebou do škôlky, aby sme sa doma nenudili! A my sme sa veru nenudili – Maťko chcel ešte raz vidieť oceán, tak sme sa vybrali na prechádzku k oceánu, lebo Meliska býva iba kúsok od pobrežia. Pri oceáne bolo úžasne. Vlny sa rozbíjali o skaly, voda hučala a vietor do toho zavíjal svoju obľúbenú pesničku.

Cestou domov sme si urobili obchádzku a zašli sme sa pozrieť na pravé islandské kone a ovečky. Koníky sú trošku tučnejšie ako u nás. To preto, aby im nebola zima. Ovečky, ktoré sme stretli za súmraku nám zabékali na noc.

Nasledujúci deň sme sa s Meliskou ocitli na gymnastike, kde sme si popreťahovali všetky svaly a skúsili zopár gymnastických prvkov.

Avšak musíme ešte veľa trénovať, aby sme zvládli také kúsky ako Melisska a jej kamaráti.

Potom nás čakalo dobrodružstvo u Sárky. Najlepšie kúpalisko, aké som kedy videla! Pozerajte fotky! Nestačila som sledovať tú krásu navôkol. Voda bola veľmi teplá, ba až horúca a mala žiarivú tyrkysovú farbu. A viete čo? Toto kúpalisko, ako všetky kúpaliská na Islande, sú vonku! Takže sme šantili v bazéne, kým na nás snežilo. To bola zábava. Matko sa stále pýtal Sárky, či nebude chorý, keď sa kúpeme vonku a ona mu postrapatila zamrznuté vlasy a spýtala sa ho: „Matko, vidíš niekoho s čiapkou? Žiadny strach! Tu je to bežné!“ Po plávaní sme veľmi vyhladli, tak nám Sárka naservírovala typickú islandskú dobrotu – SKYR! Oblizovali sme sa až za ušami!

Okrem toho sme si ešte dali HARD FISKUR – sušené ryby – ďalšia zdravá pochúťka Islandu. A nie len tak sa volajú rybky HARD. Museli sme ich žuť tak dlho, kým nás nezačala bolieť sánka. Našťastie nám pripravila Sárka malé jednohubky s maslom a všetko išlo doslovne ako po masle.

Matka veľmi zaujímalo, ako sa takého ryby pripravujú, a tak sme nasadli do auta a už sme išli s krajinou o preteky. O tom, že sme na mieste, nás uistil silný zápach. Vyšli sme z auta držiac si nosy a išli sme sa pozrieť na približne milión rýb, ktoré sa sušili vonku na mraze.

A keďže som mal stále hlad ako vlk, išli sme ochutnať ďalšie islandské jedlá do Vikingskej reštaurácie.

Zgustol som si na ovčej hlave - typickej islandskej pochúťke. Janka na to nemala odvahu, tak si vybrala výbornú rybiu polievku.

Potom na nás už čakali dvere s ďalšími zážitkami. So súrodencami Urielom a Daniellou sme sa dozvedeli nové slovíčko LOPAPEYSA, teda typický islandský pletený sveter z pravej ovčej vlny. Ani sme sa nenazdali a bol večer. Rozhodli sme sa ísť na chvíľu von.

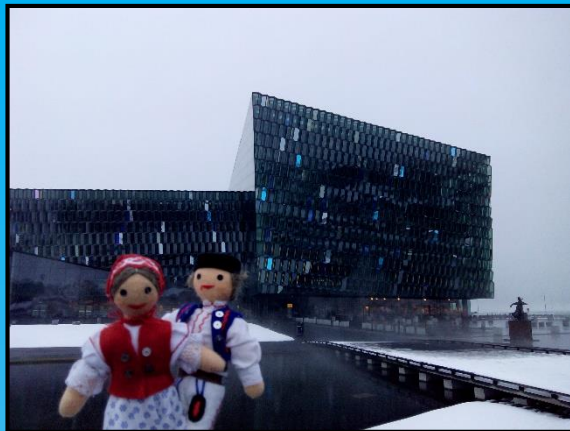
Zrazu Janka skríkla: „Waaaaaaaaw, pozrite, čo je na oblohe!“ Ostali sme v nemom úžase! Iba sme pozerali na oblohu a mali otvorené ústa! Na nebi tancovali zelené vlny. Strácali sa a znova objavovali! Menili nielen svoju intenzitu, ale aj farbu – raz boli žiarivo zelené, inokedy svetlozelené. Daniella a Uriel sa iba chichúňali a pri večeri nám vysvetlili, že to bola polárna žiara a tá je v období polárnej noci bežná. A ešte jedna perlička: viete čo sme mali na večeru? Hákarl - to je mäso zo zhnitého žraloka, ktoré sa môže jesť až po niekoľkých týždňoch či mesiacoch. Dovtedy je uložené pol metra pod zemou. Ach, niekedy si hovorím, že tí Islandčania majú veľmi čudné pokrmy. Pri hre na skrývačku sme narazili na čudné zvieratá. Rýchlo sme sa bežali spýtať Uriela, ako sa volá.

„To je predsa PAPUCHALK - symbol Islandu a aj maskot našej slovenskej školy na Islande,“ vysvetľoval nám Uriel.

„Prosím, prosím, môžeme sa s ním odfotiť na pamiatku?“ prosíkala Janka a už ťahala Maťka za ruku pred objektív.

„Úsmeeeeeeeeeeeeev! Raz - dva - tri! Blesk!“ Uriel robil fotky pre Janku a Maťka ako profesionál.

„Pár dní pred odchodom nám ešte pani učiteľka urobí exkurziu po hlavnom meste Reykjavíku. Ako prvú pamiatku sme si boli obzrieť kozmickú loď,“ vykladá Maťko a rozhadzuje rukami na všetky svetové strany.

„Maťko, čo to rozprávaš, akú kozmickú loď? Koľko krát ti pani učiteľka povedala, že to nie je kozmická loď, ale kostol?“ napomína Janka Maťka, avšak srdečne sa na neho usmieva.

„Dobre, tak sme si boli obzrieť kozmickú loď Pána Boha,“ obraňuje sa Maťko.

„Keď sme zdolali všetky uličky mesta, konečne sme sa dostali opäť k oceánu, kde opäť tak fučalo, že sme ledva dýchali.

Našli sme však model pravej vikingskej lode, na ktorej Vikingovia objavovali svet a objavili aj Island,“ hrdó referuje Maťko, čo si zapamätal z rozprávania pani učiteľky.

„Našu náročnú púť hlavným mestom sme zakončili v obrovskej koncertnej sále Harpe. Ach, to je obdivuhodná stavba! A ten výhľad! Cela hora Esja pred nami roztvorila svoju náruč a mohutne nás objala,“ rozplýva sa Janka nad architektonickým skvostom Reykjavíku.

„Zrazu sa nám obom začalo veľmi zívvať. Ach, Kristínka, dnešný deň bol taký náročný. Veľmi sme ustatí,“ ledva artikuloval Maťko.

„Tak si pekne ľahnite, zatvorte očka a pospíte si. Musíte načerpať nové sily, čaká Vás dlhááááá cesta do“

Ale to už Janka a Maťko nepočuli, lebo zaspali v momente, ako si zatvorili očka. Takže ich čaká veľké prekvapenie, v akej krajine sa ocitnú.

Spoločne im zaprajme šťastnú cestu a tešíme sa na ich ďalšie rozprávanie.

PUFFIN

Počuli ste už niekedy o morskom papagájovi?

Že nie? Určite áno, len ho nepoznáte podľa tohto mena.

Za touto nezvyčajnou prezývkou sa skrýva mníšik čiernobradatý, na Islande známy ako puffin.

Jeho domovom je severná časť Atlantického oceánu. Žije vo veľkých kolóniách na útesoch alebo ostrovoch.

Najviac sa mu však páči na vtáčích bralách na Islande či Faerských ostrovoch, kde sa dokonca stal symbolom týchto krajín. Svoju prezývku dostal podľa krásne sfarbeného zobáka.

Hniezda si robí na trávnatých ostrovčekoch. Svojimi silnými nohami a zobákom si dokáže vyhrabať až 2 metre hlboké diery, do ktorých znáša samica svoje jediné vajce.

Jeho potravou sú najmä malé rybky, ktoré dokáže loviť vďaka vysokému a zo strán silne stlápanému zobáku. Za potravou sa dokáže potápať až do hĺbky 70 metrov. Na plávanie využíva svoje silné krídla a ako kormidlo mu slúžia končatiny s plávacími blanami.

Na Islande na vás bude vykúkať zo všetkých obchodov so suvenírmi vo všetkých podobách.

Ak teda chcete spoznať tohto zaujímavého vtáka, nech sa páči, v severských oblastiach Atlantického oceánu čaká iba na vás! :-)

Zdroj: Jan Hanzák, Veľký obrazový atlas vtákov. Mladé letá, 1978.

.... na ceste

Tma...

Čierno-čierna tma...

„Čiernu farbu nemám rada,“ pomyslela si ustráchaná Janka.

„Ako dobre, že Maťko cestuje so mnou.

Sama by som sa tu v tomto balíku veľmi bála.“

To je veru dlhá cesta. Cestujú sami už štvrtý deň a ešte stále nie sú na mieste. Pani učiteľka Kristínka ich vložila do obálky a zanesla na poštu ÍSLANSPÓSTUR.

S úsmevom ich uistovala, že aj tam, kam ich posielajú, sú milé a dobré deti, ktoré sa na ich návštevu tešia a netrpezlivo ich už očakávajú.

No ale ktovie...

O tom, čo tam zažili, vám zase napíšu a vy si to budete môcť prečítať v nasledujúcom čísle. Uhádnete teraz, kam naši cestovatelia smerujú?

Poradňu pre deti pripravuje pani učiteľka Kristínka z Islandu v spolupráci s pani psychologičkou Lenkou Ciglanskou, ktorá pracuje ako psychologička v detskom centre na Slovensku.

V tejto pravidelnej rubrike radí knižka ANEŽKA deťom, rodičom a učiteľom s problémami, ktoré ich trápia.

Nájdeš tu rady a návody, ako prekonať ťažké chvíle. Napíš nám, ak aj teba niečo trápí. Knižka Anežka ti poradí.

Kto je knižka ANEŽKA

Bola to obyčajná trieda. Jedna z tried veľkej základnej školy v neobyčajne obyčajnej krajine. Trieda slúžila žiakom ako školská knižnica. Keďže sa však začala rozrastať, pani riaditeľka sa rozhodla presťahovať ju do väčšieho priestoru podkrovia školy, kde by mali všetci usilovní žiaci, ktorí majú chuť čítať, dostatok priestoru.

„A táto krabica tu čo robí? Ako sa sem dostala?“ zvedavo sa pýtala pani upratovačka samej seba, keď práve doupratovala miestnosť bývalej knižnice. „Jááááj, už viem. To je určite posledná krabica, ktorú tu zabudli ujovia sťahováci.“

Opatrne otvorila zaprášenú krabicu a nazrela dnu. Ticho v nej spali poukladané knižky. Jedna vedľa druhej. Privrela ju a išla zatelefonovať pánom zo sťahovacej služby, že tu na nich čaká ešte jedna várka na vyzdvihnutie.

To, že si pani upratovačka myslela, že všetky knihy spia, však nebola až taká pravda. Len čo sa predral do krabice záblesk štekľivého zlatého svetla, rozprávková knižka Anežka okamžite spozornela a keď pani upratovačka odišla, neváhala ani sekundu. Vyskočila z krabice ako blesk a vydala sa na dobrodružnú cestu. KAM? To ešte ani sama nevedela. Vedela však jedno. Chcela cestovať. Vedela, že raz sa opäť vráti k svojej rodine a kamarátom, no teraz však chcela vidieť všetko, o čom roky v knižnici od iných kníh počúvala – o Amerike, Ázii, Austrálii...

A tak neváhala rozbehla sa ... a ... vzlietla!

Čudujete sa? Knihy vedia lietať? Áno, vedia! Anežka vedela, že všetko, čo chce, dokáže – len si musí veriť! Aj malý Janko Hraško premohol zbojníkov, lebo veľmi chcel získať srdce princeznej. A tak verila a letelaaaaa! Vychutnávala si ten nádherný pohľad z oblakov: zelené lúky, zlaté polia, tmavé hory, modré rieky...

Knižka Anežka letí po svete a teší sa z toľkej krásy, ktorú pod sebou vidí.

Dnes stretne na svojej ceste po svete Natálku, jedno veľmi smutné dievčatko. Natálka bude mať narodeniny a namiesto toho, aby sa na svoju narodeninovú oslavu tešila, plače.

Prečo roní krokodílie slzy? Pretože bude oslavovať bez babky a dedka, ktorí jej veľmi chýbajú. Och, to bude teda smutná oslava.

Snehová kráľovná

...nádherný pohľad z oblakov: zelené lúky, zlaté polia, tmavé hory, modré rieky a oceán – nekonečne veľký a krásny.

Knižka Anežka letela ponad oceán.

Zrazu sa pod ňou zjavili sopky a gejzíry.

„Vitaj na Islande!“ povedala si sama pre seba a usmiala sa na celý ten dych berúci svet, keď sa konečne dotkla pevniny. Presne vedela, kam povedú jej prvé kroky – do múzea umenia priamo v hlavnom meste Islandu, v Reykjavíku. Ako si tak vykračovala, zbadala v neďalekom malom parku na lavičke dievčatko, ktoré plakalo.

„Ahoj! Ako sa voláš? Ja som Anežka!“ vyhrkla Anežka na dievčatko.

„Ahoj, volám sa Natálka,“ odpovedalo dievčatko a utrelo si krokodílie slzy, ktoré sa jej kotúľali po lícach.

„Prečo plačeš? Stratila si sa?“ vyzvedala Anežka. „Neboj sa, pomôžem ti nájsť rodičov!“

„Nie, nie. Ja som sa nestratila. Mamička aj otecko sú tamto oproti. Ale ja ... ja mám v nedeľu narodeniny a veľkú oslavu a ...“ Natálka začala zase fňukať.

„A preto plačeš? Ja by som skákala od radosti! Ved' to je úžasné,“ a knižka Anežka zvyškla od radosti: „Hurááá!“

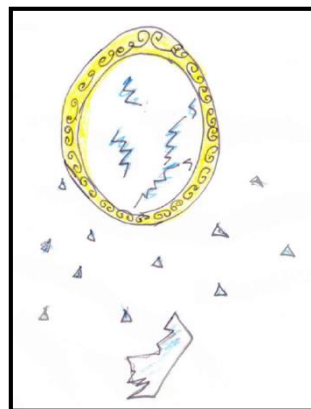
„Áno, ale ja by som chcela, aby so mnou boli aj moja babka a dedko,“ plačlivo dodala Natálka.

„A čo nemôžu?“ vyzvedala ďalej knižka Anežka.

„Nie, pretože oni bývajú na Slovensku. A my už niekoľko rokov bývame tu na Islande. Pači sa mi tu a mám to tu veľmi rada, ale veľmi by som si priala,

aby tu mohli byť so mnou aj moji starí rodičia," rozplakala sa zase Natálka. Knižka Anežka sa najprv zamyslela, pretočila pár strán a potom povedala: „Nebud' smutná, pozri, čo sa stalo v rozprávke o Snehovej kráľovnej. Maličké čriepky z čarovného zrkadla, ktoré sa rozbilo, spadli Kajovi do oka a schladili aj jeho srdiečko. Odišiel so Snehovou kráľovnou a zabudol na všetkých kamarátov a aj rodinu. Gerda ale veľmi smútila a plakala za svojim strateným Kajom.

Keď máme niekoho veľmi radi a chýba nám, je normálne, že sme smutní.

A taktiež je úplne v poriadku, že sa nám chce plakať. Tvoje slzičky ti aspoň pomôžu odplaviť smútok a potom ti bude lepšie. Presne tak, ako Kajove slzičky vyplavili z jeho očí zlé studené čriepky a zohriali opäť jeho srdiečko.

Pokojne si poplač koľko treba. Ved' vieš, že aj po daždi vždy vyjde slniečko a možno aj nádherná farebná dúha," povzbudzovala Anežka ďalej.

„Niečo vymyslíme! Určite majú tvoji starí rodičia telefón, všakže?

Na narodeniny im môžeš zavolať a aspoň chvíľku s nimi budeš v spojení! Čo ty na to?"

„Výborný nápad, Anežka! Ale ja mám ešte lepší! Ježiško minulý rok priniesol babke a dedkovi tablet, takže im zavolám cez Skype a budeme sa dokonca i vidieť!" usmiala sa šťastná Natálka.

„No vidíš, aká si ty hlavička! Bravó!" pochválila ju knižka Anežka.

„A keď chceš, môžeš ich poprosiť, aby ti poslali fotku a tú si môžeš zavesiť alebo nalepiť v miestnosti, kde budeš mať oslavu!"

„Alebo si vyrobím bábičky, ktoré budú akože oni! A ešte im nakreslím, ako bolo na oslave a pošlem im aj list, ktorý SAMA napíšem!" žiarila radosťou Natálka.

„Natálka, ja žasnem! Pozri, koľko nápadov sa skrýva v tej tvojej malej bystrej hlavičke!" ocenila jej nápady knižka Anežka.

44

Pripravila: Ingrid Slaninková

Správy z Bratislavy do celého sveta

rtv:

Radio Slovakia International

„Tu Bratislava! Vysielame pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Prinášame Vám správy, rozhovory, reportáže, zaujímavosti, aktuality. Denne zo Slovenska, denne do celého sveta!“

Táto zvučka pozýva k vysielaniu Krajanskej redakcie Radio Slovakia International v slovenskom jazyku už neuveriteľných 22 rokov. Prvýkrát sa v éteri objavila 4. januára 1993, hneď po vzniku samostatného Slovenska. Vysielanie je určené tým Slovákom, ktorí našli svoj nový domov za hranicami rodiska. Denne ich informujeme o dianí na Slovensku. Prinášame aktuality z oblasti politiky, ekonomiky, vedy, kultúry, či športu. Predstavujeme krásy i osobnosti Slovenska. Nezabúdame ani na slovenskú hudbu. Sme jediné slovenské médium, ktoré vzniklo s týmto poslaním.

A ešte v niečom sme výnimoční – poslaním nášho vysielania je aj spájanie slovenského sveta. Cestujeme za Slovámi do mnohých krajín a mapujeme ich život v krajanských komunitách. Navštívili sme ich v USA, Argentíne, Švédsku, Nemecku, Švajčiarsku, Poľsku, Ukrajine, Česku, Maďarsku, Rumunsku, Srbsku.....o ich aktivitách a úspechoch informujeme pravidelne v cykle „Slováci vo svete“ vysielaného na Rádio Regina aj Slovákov na Slovensku.

Sme radi, že aj vďaka nášmu vysielaniu sa Slováci vo svete, ale aj na Slovensku, dozvedajú o zaujímavých projektoch učiteľov a žiakov v slovenských školách v zahraničí. Dnes zaklopeme na ich dvere v USA, Argentíne, Maďarsku a Srbsku. Pozrieme sa aj do Jazykovej školy v Belgicku a predstavíme detské knihy z Ukrajiny, Česka a Švédska.

Ako nás môžete počúvať?

Vysielanie v slovenskom jazyku môžete počúvať kdekoľvek vo svete nielen cez internet www.rsi.sk či satelit, ale od začiatku tohto roka sme bližšie aj k Slovákom žijúcim v USA a Kanade.

<http://sk.rsi.rtv.sk/clanky/slovaci-vo-svete/71987/vysielanie-v-slovincine-v-usa-a-kanade>

ZVUKOVÁ POHĽADNICA Štokholm

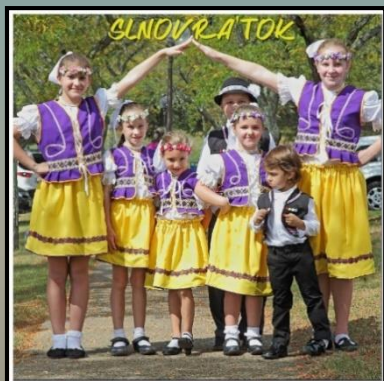
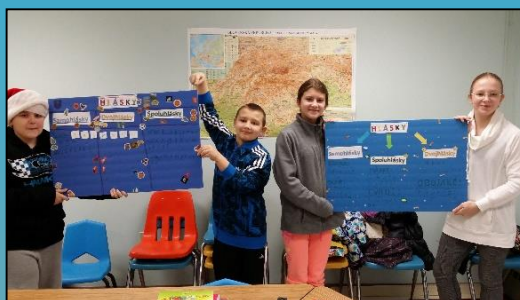

Záhady Raketovej ulice - to je názov detskej knižky, ktorú napísala Ivana Auxtová zo Štokholmu. Knihu síce písala vo Švédsku, ale detskému čitateľovi ju predstavila v Bratislave.

<http://sk.rsi.rtv.sk/clanky/slovaci-vo-svete/77145/zahady-raketovej-ulice>

Foto: www.martinus.sk

ZVUKOVÁ POHĽADNICA - New Jersey, USA

Vybrali sme sa za Slovákmi do USA - do New Jersey, kde sa deti tamojších krajanov učia slovenčinu, čítajú našu literatúru a tancujú v detskom folklórnom súbore. Slovenská škola tu vznikla v roku 2013 a pôsobí pri gréckokatolíckom kostole sv. Márie v Hillsborough. Je to víkendová škola; deti sa učia v sobotu a o výučbu slovenčiny je podľa učiteľky a iniciátorky založenia školy Zuzany Marziarz veľký záujem.

<http://sk.rsi.rtv.sk/clanky/slovaci-vo-svete/77144/slovenska-skola-v-new-jersey>

ZVUKOVÁ POHĽADNICA Londýn, Anglicko

Podľa dostupných oficiálnych štatistík žije a pracuje v súčasnosti vo Veľkej Británii približne 90 000 Slovákov. Sú to prevažne mladí ľudia, ktorí odišli do Anglicka študovať alebo pracovať. Napriek tomu, že sa mnohí z týchto novodobých imigrantov časom do domoviny plánujú vrátiť, mnohí z nich sa napokon vo Veľkej Británii

usadia na trvalo. Zamestnávajú sa, získajú občianstvo, založia si rodiny, a po takýchto významných životných krokoch sa už ich návrat na Slovensko nezdá byť veľmi reálny. Najmä ak vzniknú zmiešané manželstvá, kde jeden z dvojice pochádza zo Slovenska, kým druhý z Veľkej Británie, alebo z inej krajiny. V každom prípade sa stále cítia byť Slovákmi, snažia sa uchovať svoju identitu, kultúru a čo viac, preniesť ju aj na svoje deti... A tak napríklad tí, ktorí žijú v Londýne, vodia každú sobotu svoje deti do víkendovej slovenskej škôlky a školy. Nielenže si tam nájdu slovenských kamarátov, ale hravým spôsobom si uchovávajú slovenčinu.

<http://sk.rsi.rtvs.sk/clanky/slovaci-vo-svete/26605/slovenska-skolka-a-skola-v-londyne>

ZVUKOVÁ POHĽADNICA Argentína

A teraz sa vyberieme do Latinskej Ameriky, konkrétne do Argentíny, kde žije početná slovenská komunita. Prví Slováci sa udomácnili nielen v hlavnom meste Buenos Aires, ale aj v Berisse, či na severe krajiny v meste Chaco. V Argentíne pôsobí niekoľko spolkov, v hlavnom meste sa však naši stretávajú na podujatiach Slovenského kultúrneho spolku, ktorého tajomníkom je Caesar Emilio Mangatiera. Zaujímalo ma, či tamojší krajanovia ešte hovoria po slovensky, alebo v zmiešaných domácnostiach víťazí španielčina.

<http://sk.rsi.rtvs.sk/clanky/slovaci-vo-svete/72034/slovenska-skola-v-buenos-aires>

Jarným koncertom v česko-slovenskej škole v New Yorku každoročne vítajú sviatky jari. Sú nie len oslavou, ale aj veľkou kultúrnou udalosťou tejto komunity, kde nechýbajú ukážky a zvyky našich predkov, ktoré sa tradujú z pokolenia na pokolenie.

O škole a vyučovaní slovenčiny sme sa porozprávali s deťmi, ktoré navštevujú vyučovanie, s ich učiteľkami a mamičkami.

Pani učiteľka slovenčiny Ingrid Sivčová nám porozprávala o spoločných aktivitách a projektoch učiteliek slovenčiny vo svete, ktoré založili asociáciu s názvom ISEIA.

<http://sk.rsi.rtvs.sk/clanky/slovaci-vo-svete/77147/jar-v-cesko-slovenskej-skole-v-new-yorku>

Miroslava Lindenthalová odišla do Belgicka pred desiatimi rokmi s manželom, ktorý prijal pracovnú ponuku v Európskej komisii. V súčasnosti vyučuje slovenčinu v jazykovej škole v Bruseli. S našim jazykom zoznamuje rodených Belgičanov, Francúzov, Španielov, Talianov, Holanďanov, Nemcov a dokonca aj jedného Fína. <http://sk.rsi.rtvs.sk/clanky/slovaci-vo-svete/78481/vyuka-slovinciny-v-bruseli>

UKRAJINA

Slovenskí žiaci v Užhorode na Ukrajine napísali knihu. Volá sa „Rozprávky z druhej triedy“ a autori rozprávok nám o nej porozprávali.

<http://sk.rsi.rtvs.sk/clanky/slovaci-vo-svete/77082/rozpravky-z-druhej-triedy>

ČESKO

Pre české deti, ktoré by radi porozumeli nášmu jazyku, vyšla v Prahe dvojjazyčná kniha pod názvom „Pohádečko moje – Rozprávočka moja“.

<http://sk.rsi.rtvs.sk/clanky/slovaci-vo-svete/37737/pohadecko-moje-rozpravocka-moja>

MAĎARSKO

O zachovanie slovenčiny sa snažia aj Slováci v Maďarsku. V roku 1949 tu bolo založené slovenské gymnázium. Najskôr tu vyučovali učitelia zo Slovenka, dnes sú to slovenskí učitelia z Maďarska. Zaujímavé je aj ich uplatnenie v reálnom živote.

<http://sk.rsi.rtvs.sk/clanky/slovaci-vo-svete/77146/slovenske-gymnazium-v-bekesskej-cabe>

SRBSKO

Gymnázium Jána Kollára v Báčskom Petrovci je najstaršia stredná škola s vyučovacím jazykom slovenským vo svete, kde sa vyučuje nepretržite už 95 rokov. Brány školy sa otvorili 1. októbra v roku 1919.

<http://sk.rsi.rtvs.sk/clanky/slovaci-vo-svete/24761/gymnazium-jana-kollara-v-petrovci>

Milí priatelia,

staňte sa spolutvorcami vysielania, ktoré pripravuje Radio Slovakia International. Napíšte nám o vašich školských podujatiach, aktivitách, ale aj o zaujímavých osobnostiach žijúcich vo vašom okolí. Budeme o nich hovoriť nielen v rozhlasovom vysielaní, ale aj na stránkach vášho časopisu „Ceruzky vo svete“. Na korešpondenciu od vás sa tešíme na adrese: ingrid.slaninkova@rozhlas.sk

FOTOPRÍBEH

Janko Hraško v divadle ERBY

Pripravila: Jarmila Buchová

Divadlo ERBY,

to sú manželia a bábkoherci Zuzana Erbyová a Róbert Erby. Žijú v Mníchove a tvoria divadelné hry pre deti. Deti z vyučovania slovenčiny v Mníchove boli na ich najnovšom dvojazyčnom divadelnom predstavení Janko Hraško.

Keďže je to bábkové divadlo, nikoho neprekvapilo, že mamka, otec, princezná a kráľ sú bábkiky. Prekvapením však bolo, že Janko Hraško nebol bábika, ale bol skutočný. Zahrala si ho Zuzka. Povieťe si – Janko Hraško má byť predsa ten najmenší? A tu je ten najväčší? Pozrite si našu fotoreportáž.

Kostýmy, scénu a bábkiky pre hru vytvorila slovenská výtvarníčka Tatiana Šulíková – a všetko je to čisto BIO slovenské. Janko Hraško má krpce, ľanové nohavice, košeľu a pastierky klobúk. Hrá na fujare, varí bryndzové halušky a spieva slovenské pesničky – po slovensky i nemecky. Video o tejto hre:

<https://vimeo.com/120823749>

Janko sa narodil...

halušky sa už varia

v miske cez vodu

oranie – v uchu
vola Antona ...

Janko je predaný
kráľovi ...

u kráľa vo vrečku
sú aj dukáty ...

dukátky priniesol domov

stretnutie s princeznou ...

stretnutie so zbojníkmi...

odmena pre hrdinu

je už chlap...

svadba ...

Viac informácií o divadelnej hre a divadle Erby

<https://vimeo.com/120823749>

http://www.kindertheater-im-fraunhofer.de/index_desktop.php

PRÍBEH: podľa obrázkov napíš o dobrodružstvách, ktoré Janko Hraško zažil počas svojho putovania za šťastím a láskou. Tvoj príbeh zaradíme do losovania o pekné ceny.

Pripravila: Dagmara Smalley
a pomocník Matthew

Banánový chlieb (Banana bread)

Vo Veľkej Británii je veľmi obľúbený Banánový chlieb, ktorý je vlastne sladký koláč a od chlebovej chuti má veľmi ďaleko :)

Potrebuje:

2-3 dcl hrnček ako odmerku

3-4 banány

1/3 hrnčeka roztopeného masla

1/2 hrnčeka hnedého cukru

1 vajíčko

1 malá lyžička vanilkového cukru

1 malá lyžička sóda bikarbóna, štipku soli

1 a 1/2 hrnčeka múky (all purpose flour- hladká múka)

V miske si popučíme banány (čím zrelšie, tým lepšie). Vareškou vmiešame roztopené maslo, pridáme hnedý cukor, vajíčko, vanilkový cukor, sódu bikarbónu, štipku soli a poslednú pridáme preosiatu múku.

Cesto vylejeme do maslom vymastenej formy (10x 20cm) a pečieme 50 – 60 minút.

ENJOY YOUR MEAL
Dobrá chuť

ISEIA - International Slovak Educational Institution and Association

ISEIA - Medzinárodný inštitút a asociácia slovenských vzdelávacích centier je dobrovoľné združenie slovenských vzdelávacích centier, ktoré pôsobia v zahraničí. Vzniklo z iniciatívy zástupcov slovenských komunitných centier v zahraničí, ktorí sa stretli na 1. zasadnutí Komisie pre školstvo a vzdelávanie Sekcie pre západnú Európu a zámorie Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

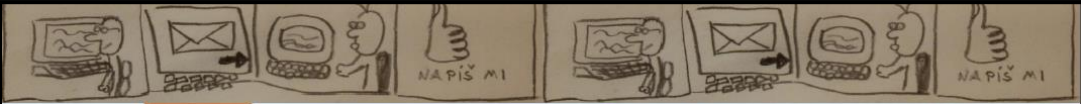
KRÁĽOVNÁ / KRÁĽ SLOVENSKEJ KNIŽNICE

Literárny projekt pre deti Slovákov žijúcich v zahraničí na podporu čítania a spoznávania slovenskej literatúry

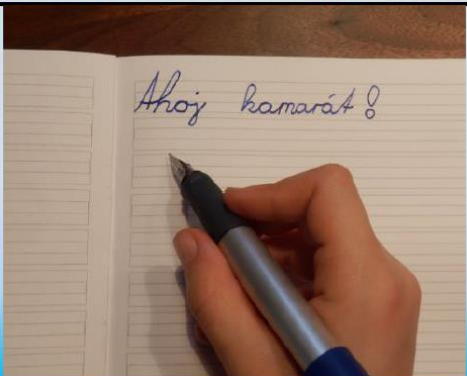
www.iseia.eu

ISEIA - INTERNATIONAL SLOVAK EDUCATIONAL INSTITUTION AND ASSOCIATION
ASOCIÁCIA SLOVENSÝCH VZDELÁVACÍCH CENTIER PÔSOBIACICH V ZAHRANIČÍ, REG. Č.: F 10260, LUXEMBURG

AHOJ KAMARÁT

Online projekt realizovaný v spolupráci medzi slovenskými centrami v zahraničí. Deti si na základe profilov vyberú svojho kamaráta, ktorému budú písať listy na vopred určené témy.

www.iseia.eu

ISEIA - INTERNATIONAL SLOVAK EDUCATIONAL INSTITUTION AND ASSOCIATION
ASOCIÁCIA SLOVENSÝCH VZDELÁVACÍCH CENTIER PÔSOBIACICH V ZAHRANIČÍ, REG. Č.: F 10260, LUXEMBURG

SLOVENSKO včera a dnes

Kreatívne
spracovanie
vopred zadaných
tém z predmetov
vlastiveda
a prírodoveda

www.iseia.eu

ISEIA – INTERNATIONAL SLOVAK EDUCATIONAL INSTITUTION AND ASSOCIATION

ASOCIÁCIA SLOVENSKÝCH VZDELÁVACÍCH CENTIER PÔSOBIACICH V ZAHRANIČÍ, REG. Č.: F 10260, LUXEMBURG

VLASTIVEDA

Dejiny Slovenska
Spisovná slovenčina
Slovenská republika
Krásy Slovenska

UMENIE

Výtvarné umenie
Úžitkové umenie
Remeslá
Hudba
Divadlo

PRÍRODOVEDA

Vesmír
Veci okolo nás
Neživá príroda
Živá príroda

Základným cieľom združenia ISEIA je podpora a rozvoj vzdelávania detí Slovákov žijúcich v zahraničí v ich materinskej reči a budovanie spolupráce medzi jednotlivými vzdelávacími centrami.

Tento cieľ budeme zabezpečovať najmä:

- prostredníctvom koordinácie spolupráce členských centier, ktoré patria do oblasti neformálneho vzdelávania detí;
- výmenou skúseností v oblasti vzdelávania detí, pre ktoré je slovenčina druhým jazykom;
- realizáciou spoločných projektov.

V roku 2015 realizujeme projekty:

- Online časopis pre deti CERUZKY VO SVETE
- Ahoj kamarát
- Kráľovná/Kráľ knižnice
- Slovensko – včera a dnes
- Zápisník cestovateľov
- KVÍZ s časopisom Ceruzky vo svete
- Slovenčina naša
- a iné.

Informácie o združení
ISEIA a jeho projektoch
nájdeš na našej webovej
stránke:

<http://www.iseia.eu/>

ZÁPISNÍK CESTOVATEĽOV

Bábiky Janka a Matko cestujú v balíku po svete a navštevujú slovenské vzdelávacie centrá v zahraničí. O tom, čo s deťmi zažili, nám vždy napíšu do časopisu CERUZKY vo svete.

www.iseia.eu

ISEIA – INTERNATIONAL SLOVAK EDUCATIONAL INSTITUTION AND ASSOCIATION
ASOCIÁCIA SLOVENSKÝCH VZDELÁVACÍCH CENTIER PÔSOBIACICH V ZAHRANIČÍ

Časopis vydáva:

**ISEIA - International
Slovak Educational Institution
and Association**

ISEIA - Medzinárodný inštitút
a asociácia slovenských vzdelávacích
centier

Sídlo asociácie:

L-8273 MAMER, Luxemburg,
Registračné číslo: F 10260

Web asociácie: <http://www.iseia.eu/>

Časopis:

<http://ceruzkyvosvete.iseia.eu/>

apríl 2015

PREČÍTAJ: príbehy na čítanie

NAPÍŠ – NAMALUJ: príbeh,
hádanky, dopĺňovačky...

ONLINE: príspevky a testy
na internete

CERUZKY vo svete
Číslo 2/2015

***Online časopis pre slovenské deti
žijúce v zahraničí***

<http://ceruzkyvosvete.iseia.eu/>

Šéfredaktorka:

Jarmila Buchová, Nemecko

Redakčná rada:

Betka de la Bouvrie, Francúzsko

Kristína Domáňová, Island

Dana Klampárová, Anglicko

Karin Košťalová, Anglicko

Inga Sivčová-Kuzma, USA

Inga Slaninková, Slovensko

Mária Pacharová, Írsko

Monika Polakovičová, Anglicko

Anka Pomichal, Anglicko

Darina Schartman, Švédsko

Dagmara Smalley, Anglicko

Alena Susková, Anglicko